Behandeling

Behandeling met botuline toxine bij spasticiteit

Plaatselijke spasticiteit (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aandoeningen/spasticiteit) kunnen we soms behandelen met een injectie met botuline toxine.

Door deze injectie worden de zenuwsignalen naar een spier geblokkeerd. Hierdoor wordt een te actieve spier zwakker of kan deze niet meer samentrekken.

Hoe kunnen we in het algemeen spasticiteit behandelen?

Er zijn 4 belangrijke behandelmethoden: zelf bewegen en oefenen, fysiotherapie, medicijnen en operatie. Deze kunnen apart worden gebruikt of in combinatie. Wat voor u geschikt is, hangt af van het patroon en de ernst van uw spasticiteit.

Zelf bewegen en oefenen

Het is belangrijk dat u meerdere keren per dag de lichaamsdelen die spastisch zijn beweegt en oefent door bijvoorbeeld: staan, lopen of het bewegen van uw hand.

Fysiotherapie

De belangrijkste behandeling is fysiotherapie. De meeste mensen moeten zelf ook regelmatig oefeningen doen, soms met hulp van een verzorger.

Medicijnen

Een andere goed werkende behandeling is met medicijnen. Deze slikt u als capsules of tabletten of u krijgt een injectie.

- Heeft u spasticiteit in een groot gebied van uw lichaam (gegeneraliseerde spasticiteit)? Dan slikt u een capsule/tablet of krijgt u medicijnen die rechtstreeks via een slangetje en een pomp toegediend worden in het ruggenmergvocht, waar ze effectiever kunnen werken. Dit noemen we intrathecale baclofen behandeling (ITB).
- Heeft plaatselijke spasticiteit (focale spasticiteit)? Dan krijgt u meestal injecties in een of meer spieren, bijvoorbeeld met botuline toxine. Dit verzwakt of verlamt spieren die te actief zijn.

Operatie

Wanneer fysiotherapie en medicijnen onvoldoende resultaat hebben, is een operatie mogelijk. Het verlengen, klieven of verplaatsen van pezen of spieren kan de stand van bijvoorbeeld uw hand of voet verbeteren.

Wat kunnen we bereiken met behandelen?

Samen met uw arts stelt u uw behandeldoelen vast. Meestal geldt dat deze de kwaliteit van uw leven moeten verbeteren en u in staat moeten stellen om zoveel te doen als u kunt. Welke doelen dit precies zijn, is voor iedereen anders en hangt af van uw mogelijkheden en uw eigen wensen. Voorbeelden van behandeldoelen zijn:

- beter evenwicht, beter kunnen zitten en zich verplaatsen;
- minder vermoeidheid;
- gemakkelijker aankleden, eten en wassen;
- minder drukzweren (doorligplekken);

- voorkomen van spier- en gewrichtsproblemen; minder contracturen met bijbehorende problemen;
- meer gemak en minder pijn, waardoor een beugel of spalk beter past;
- verbeteren van uw nachtrust;
- verbeteren van het effect van fysiotherapie.

(073) 553 56 00

Maandag t/m vrijdag 8.30 – 12.00 uur en van 13.30 - 16.30 uur

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over uw behandeling

Behandeling met botuline toxine

Wat is botuline toxine?

Botuline toxine is een natuurlijk gezuiverd eiwit, dat uit bacteriën wordt gehaald. Het blokkeert de zenuwsignalen naar een spier. Hierdoor wordt een te actieve spier zwakker of kan deze niet meer samentrekken.

Hoe krijgt u botuline toxine toegediend?

Uw arts bekijkt welke spieren de belangrijkste oorzaak vormen van uw lichamelijke problemen. Welke spieren dit zijn is bij iedereen anders. Bepalend hiervoor zijn het patroon en de ernst van uw spasticiteit en uw behandeldoelen.

Afhankelijk van uw situatie bepaalt uw arts de hoeveelheid botuline toxine die u krijgt. Bij kleine spieren zijn injecties op 1 of 2 plaatsen meestal voldoende. Bij grote spieren zijn soms nog meer injecties nodig.

Botuline toxine verspreidt zich niet ver van de injectieplaats. De stof tast de omliggende spieren en weefsels normaal gesproken dus niet aan.

Is de injectie pijnlijk?

Net zoals alle injecties veroorzaken deze enig ongemak. Sommige mensen hebben er geen last van. Als u dat wilt, kan de arts u plaatselijk verdoven met een crème, of u kunt een ander pijnstillend of kalmerend middel krijgen. Dit is afhankelijk van uw situatie en hoe ingewikkeld uw behandeling is.

Wanneer begint botuline toxine te werken?

Botuline toxine werkt ongeveer na 1 tot 2 weken. Het maximale effect heeft u na 4 tot 6 weken.

Het is belangrijk om een realistisch beeld te hebben over wat de injectie voor u kan doen. Botuline toxine verbetert niet de beweeglijkheid van een gewricht dat is aangetast door een blijvende contractuur.

Hoe lang houdt de werking aan?

Hoe lang de werking aanhoudt, is bij iedereen verschillend en is niet te voorspellen. Het medicijn blijft ongeveer 3 maanden werken. Daarna keert de spier terug naar zijn toestand van vóór de behandeling. U kunt het voordelige effect van de injectie verlengen naar 6 tot 12 maanden door:

- veel zelf oefenen en bewegen;
- veel fysiotherapie te hebben met rekoefeningen en door zelf dagelijks te oefenen;
- gebruik te maken van spalken.

Uw ervaringen na uw 1e injectie(s) geven u een idee over de voordelen ervan. Uw arts kan door uw ervaringen de volgende injecties aanpassen.

Wat zijn de bijwerkingen?

Last van bijwerkingen heeft u meestal in de 1e week na de injectie. Deze zijn meestal licht tot matig van aard. Ze verdwijnen na verloop van tijd.

De injectie zelf kan pijnlijk zijn. U kunt ook een blauwe plek krijgen en/of last hebben van drukgevoeligheid op de plaats van de injectie.

Verder kunt u last hebben van:

- spierzwakte;
- griepachtige verschijnselen;
- gewrichtspijn;
- hoofdpijn;
- huiduitslag;
- misselijkheid;
- duizeligheid;
- spierstijfheid;
- verminderde coördinatie en jeuk.

Bent u bekend bij de Trombosedienst?

Gebruikt u bloedverdunnende medicijnen via de Trombosedienst? Geeft u dan door aan de Trombosedienst dat u behandeld wordt met botuline toxine.

Overgevoeligheid

Een zeer enkele keer bestaat er overgevoeligheid voor botuline toxine. Neemt u bij klachten tijdens kantooruren contact op met uw revalidatiearts. Buiten kantoortijden neemt u bij spoed contact op met de huisartsenpost.

Hoe lang kunt u met deze behandeling doorgaan?

U kunt doorgaan met het gebruik van botuline toxine zo lang het u helpt. Heeft u ernstige allergische reacties of andere ernstige bijwerkingen gehad? Dan mag u het medicijn natuurlijk niet meer gebruiken.

Bij de meeste mensen blijft de behandeling goede resultaten geven. Soms is het nodig dat uw arts uw behandeling aanpast, bijvoorbeeld in onderstaande gevallen:

- Uw aandoening en het patroon van spieractiviteit veranderen. Uw arts moet dan mogelijk andere spieren injecteren en/of de dosis aanpassen.
- Uw behandeldoelen veranderen. Botuline toxine kan namelijk maar in een klein aantal spieren tegelijk worden gebruikt. Mogelijk zijn bij u verschillende behandelingen nodig om uw behandeldoel te bereiken.

Heeft u nog vragen?

Als u vragen heeft, bespreekt u deze dan met uw revalidatiearts.

Praktische tips

MijnJBZ

Via MijnJBZ (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Dit is mogelijk door in te loggen via mijnjbz.nl of via de MijnJBZ-app: HiX Patiënt (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/meer-informatie-over-mijnjbz/mijnjbz-app-hix-patient).

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Revalidatiegeneeskunde (Tolbrug) (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/tolbrug-revalidatiegeneeskunde)

Code REV-026

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis